

Dragă prietenă,

Abia ce am primit scrisoarea ta, în care îmi spui că nu, nu-i adevărat că cei din țară ne consideră pe noi, cei din America, morți. Și mă contrazici cu vizitele din acest an ale președintelui Constantinescu, vizitele ex și actualului prim-ministru, miniștrilor, primarilor, consilierilor și altora care s-au întâlnit cu românii de aici. Pe urmă treci la responsabilii cu exilul, adică, cum îți place ție să zici, "diaspora", la fundațiile culturale ce vor să încurajeze prin programe cultura românească din America și așa mai departe. Ei și?

Noi, cei de pe aici, dragă prietenă, instruiți, vrând-nevrând, la școala de zi cu zi a pragmatismului american, ne uităm întotdeauna și la rezultate. În acest caz, draga mea, ele nu prea există. Legea retrocedării caselor naționalizate tot n'a fost votată de Parlamentul de la București în forma care i-ar ajuta pe exilații deposedați să-și recapete proprietățile furate de comuniști; legea deconspirării Securității (care le-ar da prilejul celor ce și-au luat lumea în cap să se mai uite prin dosarele celor ce i-au persecutat) se plimbă prin Camere și comiții, tot mai amputată de la o linie la alta. Nu poți să crezi că întreg Parlamentul lucrează pentru SRI; nici o personalitate a exilului românesc din America nu a primit vreo funcție onorifică, în eșalonul potrivit. Și la putere la București,

pentru că există acolo o chichiță pusă de antecesori pe care actuala Putere a omis (sau nu vrea?) să o anuleze măcar, față dragă, printr'un decret prezidențial, dacă Parlamentul e așa și pe dincolo, divizat. Toată vânturarea asta de personalități politice dâmbovițene nu a produs nimic. Ceea ce mă face tot mai mult să cred că nê considerăți nu doar morți, ci și proști.

La capitolul cultură, să spun drept, mă pui serios pe gânduri. Îmi spui că Fundația Culturală Română (FCR), condusă de colegul nostru de breaslă, scriitorul Augustin Buzura, a desfășurat în ultimii ani eforturi imense pe pământul american. Nu știu de unde ai tu toate informațiile astea, bănuiesc că de la vreun coleg ziarist, dar mărturisesc că am rămas cu gura căscată când am citit în scrisoarea ta că directorul FCR a venit, din 1990 până acum, în America de vreo patruzeci de ori și că numai acest efort al său, de strângere personală a legăturilor cu America, a costat peste 300.000 de dolari. Bani decontăți. Dacă e adevărat ce spui, atunci, dragă prietenă, de aici reies mai multe: că directorul FCR a venit pe la noi cam de cinci ori pe an, deci mai des decât călătorește de la Cluj la București; că vremea în care am stat în țară se scurgea în helișug, te rog să nu protestezi, dacă dă atâția bani pe călătorii transoceanice, când un fax e mult mai ieftin (eu, când plec aici pe teren, prin țară, o dată sau de două ori pe an, sefii îmi atrag

atenția să am grijă la cheltuieli, căci noi avem, după cum vezi, mai puțini bani ca voi!); că din cei 300.000 de dolari cheltuiți pe bilete de avion, hoteluri și mese la restaurante ale directorului FCR se puteau publica operele complete ale scriitorilor români din tot exilul, bașca și cele încă nescrise, și că nu trebuia să ne mai scotocim prin buzunare la fiecare carte publicată.

În finalul scrisorii tale, îmi dai adresa de pe *Internet* a FCR, să mă conving de cât sunt de dezinforma-

Glasul Bucovinei, The Golden Bough, Lettre Internationales, Revista de Istorie Română, Transylvanian Review, Romanian Civilization. În fine, lipsesc câteva la socoteală, dar nu din vina mea. Mă duc la "*Tipuri de Activități*" și dau de o listă de congrese și simpozioane - vreo 15 din 1991 până în 1996 (las deoparte programele speciale, ceea ce ar însemna peste patruzeci de asemenea evenimente). Mă uit, firește, la Editură, să văd ce scriitori din diaspora au fost

Mirela ROZNOVEANU

Responsabilii

ta: M-am dus la <http://www.algoritma.ro/fcr> și am înțeles dimensiunile problemei. Am intrat la *Directiiei*. Aici am găsit că mă încadrează în una: "*Mentineră și dezvoltarea relațiilor culturale și spirituale cu românii din afara granițelor țării, în vederea conservării identității lor de limbă, cultură, tradiții*". Tot acolo scrie că FCR are o editură și că sunt editate "*În limba română și în alte limbi de circulație internațională 13 publicații*". Te văd: *Contrafort, Curierul Românesc, Dilema, Destin Românesc,*

publicații, și-i găsesc pe Caragiale, Slavici, Sadoveanu, Buzura. Aud că mai sunt Breban și Petru Popescu, prietenul lui Ion Iliescu și al Zoiei Ceaușescu.

Acum, dacă nu sunt foarte precisă în ce scriu, este din cauză că și informația s'a oprit în pagina FCR de pe *Internet* la 1996. De ce să se fi oprit tocmai în 1996? Cine să știe? Poate îmi scrii tu, dacă afli.

La *Publicații*, mi-au sărit în ochi *Curierul Românesc* și *Lettre In-*

ternationale în limba română. Ca prin vis, mi-am adus aminte că am văzut-o pe ultima la o amicică din New York. Condiții grafice excepționale, hârtie bună. O sun.

"Bine, dragă, nu-mi spui să mă abonez și eu?" Aflu că amica o primește pe gratis.

"Și cât ar costa abonamentul?"

Îmi spune că 8.000 de lei în țară și 40 de dolari aici. Amuțesc. Mai întâi de invidie că nu sunt pe listă ca să o primesc gratis. Apoi de uimire că ceva ne poate costa pe

tuieli" era de câteva zeci de milioane de dolari. Pe urmă am început să socotesc veniturile, dar m-am împotmolit. Clasicii români, ca și Buzura, Breban, Petru Popescu, în franceză sau engleză, nu pot produce bani, deci i-am băgat la pierderi. La pierderi am pus și cele 5-6 congrese anuale ale FCR (un amic mi-a povestit de chiolhanurile de la Festivalul Internațional de poezie a lumii latine ARS AMANDI din 1994 și ediția din 1997 și nu mi-a venit să

nu știu, dar ce se știe e că *Asociația România* era o sucursală a Direcției de Informații Externe a Securității, după cum scrie generalul Pacepa. Să fi preluat FCR integral moștenirea de la AR? Tu ce zici? În fine, am încercat să aflu dacă vreun amic scriitor din aria New York-ului a publicat recent vreo carte la FCR. Mi-am adus aminte de Nina Cassian. Dar ea a declarat public anul trecut, la lansarea cărții la New York, că a plătit bani pentru asta.

cu diaspora

Din America,
cu dragoste...

noi, fraierii din America, de 40 de ori mai mult ca pe frații noștri din țară.

"Și *Curierul Românesc*?" o întreb pe amicică.

"Tot pe gratis, în general, cu excepția câtorva 'nostalgici' care își plătesc abonamentul. Basta". Și mi-a închis telefonul.

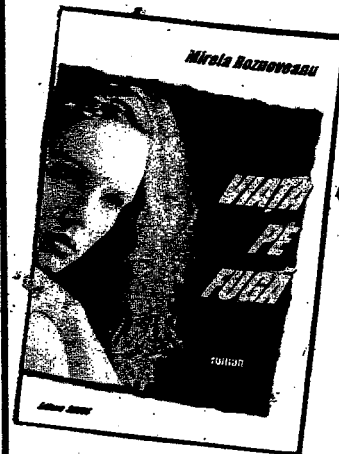
În clipa următoare, dragă prietenă, am luat calculatorul (obicei rău, învățat tot pe aici) și am început să socotesc. Cheltuieli și venituri. Suma care îmi ieșea la "chel-

cred ce de risipă de bunătățuri și tarafuri a fost acolo). Tot la pierderi intrau și cele 13 publicații trimise gratuit, la adrese precise de pe o listă.

Acum, dacă toate acestea nu produc bani, m-am întrebat: de unde vin banii? Așa, în trecut, mi-am amintit că FCR, înființată în zorii lui 1990, a preluat vechea *Asociație România* (AR), condusă de Virgil Cândea, despre care gurile rele spun că ar fi fost ofițer acoperit de Securitate. O fi fost, n'o fi fost,

Dragă prietenă, știu că ai să-mi spui că FCR se menține din sponsorizări. De unde și cât? - te întreb. Iartă-mă, dar noi, cei de pe-aici, suntem învățați cu principiile transparenței. Care nu sunt o glumă. În paginile FCR nu se pomenește nimic de sponsori. Tot așa, nu se spune nimic despre cine decide cum se aruncă banii. Aici nu poți arunca banii primiți de la un sponsor pe chiolhanuri sau plimbări de agrement! Sponsorul te controlează la sânge, ba îți mai și

Citiți
acest roman !

* Romanul unei dizidențe
intelectuale, al marilor trăiri
interioare.

Trimite cec pe numele autoarei
la P.O.Box 7640 13 dolari
Rogo Park, NY 11374

oprește banii în bancă dacă nu te-ai încadrat în proiectul pe baza căruia ai obținut banii. Deci, care e, dragă prietenă, forul care tutelează (nu zic anchetează) FCR? Dacă directorul FCR are rangul unui Ministru

Din America, cu dragoste...

(Urmare)

Secretar de Stat, înseamnă că Guvernul și Parlamentul. Să dea ei toți banii ăștia? Mă îndoiesc. D-I Poul Thomsen de la FMI le-ar fi tăiat de mult orice tranșă de împrumut. De ce mă interesează toate astea? - ai să mă întrebi tu. Pentru că nu îmi place ca cineva să spună că a strâns relațiile cu diaspora americană, cu care nu a dat ochii. Ce a făcut FCR în America? Nu mă interesează. Dar nu vreau ca numele meu să fie în vreun raport sau mai știu eu ce.

Draga mea, te rog să-mi scrii neapărat despre ultimele voăstre congrese scriitoricești, că văd că aveți destule. Noi, pe aici, muncim pe rupte și scriem când apucăm. Nu avem timp de taifas, întâlniri, congrese. Aici, ca să mergi la un congres, plătești bani buni și nimeni nu-ți dă pe gratis un pahar cu apă. Vorba unui amic de la Uniunea Scriitorilor: *"Las-o, dragă, naibii de America, muncii acolo ca niște proști. Pune ceva bani deoparte și trage-te încoace, că aici e de trăit"*.

Și eu care credeam că de-abia aveți din ce vă ține zilele. Când colo, voi o duceți mai bine ca noi: zece de milioane de dolari pe fundații-fantomă, bairamuri internaționale, vile în București și la

munte, călătorii cât cuprinde. Chiar tu (doar ce ți-ai cumpărat apartamentul de pe Beller, la doi pași de Șosea, și casa de la Breaza) îmi spui că ești obosită, că abia te-ai întors de la Frankfurt și că ai și plecat acolo nerefăcută după voiajul din Grecia și de la Paris. Mă rog, ai o funcție, da' totuși...

Și eu, care abia îmi pot permite, cu leafa mea de la universitate, două săptămâni pe an la munte, în Catskills, la două ore cu autobuzul de New York! Nici vorbă să-mi cumpăr, măcar, colo, un apartament în Manhattan, cum mă îndemni tu. Ei da, asta e viața. Asta e prețul libertății, al privilegiului de a trăi într-o lume cu adevărat liberă. Preț pe care îl plătește mulțimii lui Dumnezeu că m-a ajutat să ajung aici. Noi suntem bogații, voi săracii.

Iar sărăcia sufletului pe acolo e cum spui tu, și nu te contrazic, adevărată. Sper să nu te superi pe micile mele observații și-mi vei răspunde, doar ne știm de mai bine de douăzeci de ani, iar prietenii îi ierți și îi ții, că pe măsură ce îmbătrânim, greu ne mai facem alții. Te sărut.

Din America, cu dragoste, a-ta prietenă,

Mirela ROZNOVEANU